

РАДА ПРОКУРОРІВ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 12-нзп-24

28 жовтня 2024 року

місто Київ

Про розгляд повідомлення прокурора відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора Люльчука Олександра Олександровича про загрозу незалежності прокурора

До Ради прокурорів України 09.08.2024 звернувся прокурор відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора Люльчук Олександр Олександрович з повідомленням про загрозу незалежності прокурора

Інформація про зміст звернення

Заявник вказує, що Управлінням забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора 25.06.2024 до відома Люльчука О.О. доведено інформацію, викладену в листі Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 26/2/3-5071дск/п, згідно якої Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 169д скасовано наданий Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 12.03.2024 № 639д прокурору Люльчуку О.О. допуск до державної таємниці через те, що він при оформленні допуску до державної таємниці, у додатку 5 до Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах і організаціях, затвердженого постановою КМУ від 18.12.2013 № 939, не вказав відомості про наявність у нього паспорта громадянина рф, чим порушив п. 1 ч. 2 ст. 23 Закону України «Про державну таємницю».

У зв'язку з цим, наказом виконувача обов'язків Генерального прокурора № 258-РСР від 10.06.2024, Люльчаку О.О. припинено доступ до державної таємниці з 10.06.2024.

Департаментом кадрової роботи та державної служби Офісу Генерального прокурора 27.06.2024 до відома Люльчука О.О. доведено лист №07/1/1-4922ВН-24 від 27.06.2024 про необхідність працевлаштування до

27.08.2024 на запропонованих вакантних посадах прокурорів Офісу Генерального прокурора, перебування на яких не потребує допуску до державної таємниці.

Питання про працевлаштування Люльчука О.О. на вакантних посадах прокурорів Офісу Генерального прокурора, перебування на яких не потребує допуску до державної таємниці, є передчасним оскільки із Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 04.07.2024 № 169д. З вказаним рішенням Люльчук О.О. був не згоден та з його слів оскаржив його до Київського окружного адміністративного суду (справа № 320/33649/24).

Таким чином, на думку, Люльчука О.О. Розпорядження Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 169д набере законної сили після набрання законної сили рішенням суду, прийнятим за результатами його оскарження.

Також він вважає, що лише після набрання згаданим рішенням законної сили, відповідно до ч. 5 ст. 26 Закону України "Про державну таємницю" громадянина, якому скасовано допуск до державної таємниці, якщо виконання трудових чи службових обов'язків вимагає доступу до державної таємниці, а переміщення на інше робоче місце чи іншу посаду неможливе, може бути в передбаченому законодавством порядку переведено на іншу роботу або службу, не пов'язану з державною таємницею чи звільнено.

Крім цього 22.07.2024 до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів звернувся виконувач обов'язків керівника Генеральної інспекції Офісу Генерального прокурора із клопотанням № 17/1-35715-19 про звільнення Люльчука О.О. з посади прокурора відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора відповідно до п. 6) ч. 1 ст. 51 Закону України «Про прокуратуру».

Згадане клопотання мотивоване тим, що СБ України, неодноразово зверталось до Офісу Генерального прокурора із листами № 2/2/2-2981 від 26.03.2020 та № 14/2/2-3323 від 04.06.2024 про наявність у Люльчука О.О. паспорта громадянина рф та ідентифікаційного номера, виданих незаконними органами, створеними та тимчасово діючими на тимчасово окупованій російською федерацією території України, а саме АР Крим.

07.08.2024 під час розгляду вказаного клопотання Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів, технічна фіксація якого здійснювалась відповідно до Положення про порядок роботи відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, заступник начальника Департаменту міжнародного співробітництва - начальник управління правової допомоги та екстрадиції Офісу Генерального прокурора ОСОБА_1, а також начальник відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора ОСОБА_2 просили клопотання Генеральної інспекції Офісу Генерального прокурора задовольнити та звернутись до Генерального прокурора із поданням про звільнення Люльчука О.О. з посади прокурора відділу екстрадиції управління правової

допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора відповідно до п. 6) ч. 1 ст. 51 Закону України «Про прокуратуру».

Разом із цим ОСОБА_1 під час засідання зазначила, що Люльчука О.О. після надходження листа СБ України у червні 2024 року фактично відсторонено від виконання покладених на нього обов'язків та за актом приймання-передачі вилучено наявні матеріали, що свідчить про факт незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора Люльчука О.О.

Крім цього, після перебування у щорічній відпустці з 01 по 25.06.2024 начальник відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора ОСОБА_2, починаючи з 25.06.2024 не давав можливості розглядати запити (клопотання) про видачу (екстрадицію), тимчасову видачу, транзитне перевезення осіб, згоду на притягнення до кримінальної відповідальності за злочини, вчинені до видачі (за винятком питань співробітництва з МКС), а також вирішення питань щодо видачі особи в Україну або до іноземної держави. Його дії виражаються у тому, що він не розписує вхідні документи чим фактично відсторонив Люльчука О.О. від виконання покладених на нього обов'язків, що свідчить про факт незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора Люльчука О.О., на думку останнього.

Заявник, повідомив, що у січні 2020 та травні 2024 року співробітники СБ України, через його відмову співпрацювати проти своїх колег, з метою перешкоджання виконанню ним службових обов'язків, створили копії документів, які містять неправдиві відомості про наявність у Люльчука О.О. паспорта громадянина рф та ідентифікаційного номера, виданих незаконними органами, створеними та тимчасово діючими на тимчасово окупованій російською федерацією території АР Крим, які направили листами № 2/2/2-2981 від 26.03.2020 та № 14/2/2-3323 від 04.06.2024 до Офісу Генерального прокурора для його подальшого звільнення.

Вказаним діям та рішенням СБ України передувало те, що 30.04.2024 невідома раніше особа Люльчуку О.О., яка представилась співробітником Департаменту контррозвідки СБ України запросила прибути 01.05.2024 до будівлі даної установи по вул. Володимирська, 33 у м. Києві з приводу наявного у нього допуску до державної таємниці. 01.05.2024 Люльчук О.О. з дозволу начальника відділу ОСОБА_2 прибув за вказаною адресою, де у службовому кабінеті невідомі особи СБ України запропонували заявнику співпрацювати з ними проти його колег та у разі відмови погрожували скасувати наданий раніше допуск до державної таємниці через наявність у нього громадянства рф. Співпрацю з СБ України проти своїх колег Люльчук О.О. назвав неприпустимою та порадив їм діяти відповідно до чинного законодавства України. Про дані події я в усній формі того ж дня повідомив начальника відділу ОСОБА_2.

Дії Служби безпеки України, на думку, Люльчука О.О. призвели до перешкоджання виконанню службових обов'язків прокурора відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного

співробітництва Офісу Генерального прокурора та вплинули на його незалежність

Обставини, встановлені за результатами вивчення матеріалів перевірки

У своєму поясненні заступник начальника Департаменту міжнародного співробітництва – начальника управління правової допомоги та екстрадиції Офісу Генерального прокурора ОСОБА_1 вказала, що згідно з положенням про Департамент міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора поміж інших прямих обов'язків на ОСОБА_1 також покладено організацію і контроль роботи, забезпечення дотримання службової і виконавської дисципліни підпорядкованих працівників управління та здійснення розподілу обов'язків між ними.

Виконання обов'язків прокурорами відділу екстрадиції пов'язаних із розглядом запитів (клопотань) про видачу (екстрадицію) осіб, дотриманням обмежених строків визначених кримінальним процесуальним законодавством в частині затримання особи, застосування тимчасового та екстрадиційного арешту, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України, а також дотримання строків визначених міжнародними договорами щодо надсилання необхідних запитів про видачу правопорушників, інколи відбувається у поза робочий час.

У тому числі, з метою попередження порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з боку працівників правоохоронних органів та пенітенціарних установ, потребує прийняття прокурорами рішень та вжиття заходів реагування у обмежені терміни.

Також, суб'єктами екстрадиційних процесів виступають політики та фігуранти гучних кримінальних розслідувань, що викликає відповідний суспільний резонанс та зацікавленість українських та іноземних ЗМІ, що у свою чергу потребує оперативного надання інформації керівництву Офісу Генерального прокурора та компетентним органами іноземних держав.

У червні 2024 року під час перебування Люльчука О.О. у щорічній відпустці, від управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора ОСОБА_1 стало відомо, що Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 169д скасований наданий Люльчуку О.О. допуск до державної таємниці, у зв'язку з наявністю у нього паспорту громадянина РФ.

З урахуванням отриманого рішення управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора від 11.06.2024 № 28-117вн/ДСК-24, цього ж дня своєю резолюцією ОСОБА_1 начальнику відділу ОСОБА_2 організувати вивчення обсягу документів, які перебувають на розгляді у прокурора відділу Люльчука О.О., у тому числі, що містять державну таємницю.

Начальником відділу ОСОБА_2 на підставі резолюції ОСОБА_1 прийнято рішення про комісійне засідання у складі заступника начальника

відділу екстрадиції ОСОБИ_3 та головного спеціаліста цього ж відділу ОСОБИ_4, за результатами якого 19.06.2024 складено акт прийому-передачі справ, які перебували на розгляді у прокурора відділу Люльчука О.О. та у подальшому були розписані на інших прокурорів відділу.

Враховуючи можливі ризики через наявність у прокурора відділу Люльчука О.О. громадянства РФ, з метою збереження конфіденційності даних за результатами розгляду іноземних запитів, а також враховуючи наявність на розгляді у відділі численних запитів РФ про видачу осіб, і для недопущення витоку інформацію, ОСОБА_1 прийнято рішення не розписувати вхідні документи на прокурора відділу Люльчука О.О. до закінчення проведення Генеральною інспекцією Офісу Генерального прокурора службового розслідування та підтвердження або спростування інформації про громадянство РФ.

Рішенням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів за № 120зпз-24 від 21.08.2024 встановлено факт набуття прокурором Люльчуком О.О. громадянства іншої держави та направлено подання Генеральному прокурору про звільнення його з посади.

Відповідно до наказу Генерального прокурора від 13.09.2024 прокурора відділу Люльчука О.О. з 16.09.2024 звільнено із займаної посади у зв'язку з набуттям громадянства іншої держави.

Окрім цього, ОСОБА_1, вказує, що не вбачає у своїх діях будь-якого обмеження гарантій незалежності по відношенню до прокурора відділу Люльчука О.О. визначених ст. 16 Закону України «Про прокуратуру».

З наданого пояснення начальника відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора ОСОБА_2, вбачається, що згідно з положенням про Департамент міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора поміж інших прямих обов'язків на ОСОБА_2 також покладено організацію і контроль роботи, забезпечення дотримання службової і виконавської дисципліни підпорядкованих працівників відділу та здійснення розподілу обов'язків між ними.

Виконання обов'язків прокурорами відділу пов'язаних із розглядом запитів (клопотань) про видачу (екстрадицію) осіб, дотриманням обмежених строків визначених кримінальним процесуальним законодавством в частині затримання особи, застосування тимчасового та екстрадиційного арешту, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України, а також дотримання строків визначених міжнародними договорами щодо надсилання необхідних запитів про видачу правопорушників, інколи відбувається у поза робочий час.

У тому числі, з метою попередження порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з боку працівників правоохоронних органів та пенітенціарних установ, потребує прийняття прокурорами рішень та вжиття заходів реагування у обмежені терміни.

Також, суб'єктами екстрадиційних процесів виступають політики та фігуранти гучних кримінальних розслідувань, що викликає відповідний

суспільний резонанс та зацікавленість українських та іноземних ЗМІ, що у свою чергу потребує оперативного надання інформації керівництву Офісу Генерального прокурора та компетентним органами іноземних держав.

Прокурором відділу Люльчуком О.О. неодноразово допускались порушення виконавської дисципліни під час надання у стислі строки необхідної інформації для ЗМІ, а також під час підготовки матеріалів до спільної наради керівників правоохоронних органів та інших державних органів під головуванням Генерального прокурора, та у подальшому виконанні її пунктів.

На початку травня 2024 року Люльчук О.О. повідомив, що його викликають до СБ України для надання додаткових пояснень щодо отриманого ним допуску до державної таємниці.

Враховуючи, що у лютому 2024 року працівниця відділу ОСОБА_5 також відвідувала СБ України для надання додаткових пояснень під час оформлення аналогічного допуску, то необхідність відвідування СБ України Люльчуком О.О. у мене не викликало будь-якого здивування.

Після повернення з СБ України прокурор відділу Люльчук О.О. у присутності заступника начальника відділу ОСОБА_3 повідомив ОСОБА_2, що службові особи запитували його на предмет проживання та проходження служби в органах прокуратури на території АРК.

ОСОБА_2 зауважив, що жодної інформації про працівників СБ України, які пропонували йому співпрацювати з ними проти його колег та у разі відмови погрожували скасувати наданий раніше допуск до державної таємниці через наявність у нього громадянства РФ, **Люльчук О.О. не повідомляв.**

У червня 2024 року під час перебування Люльчука О.О. у щорічній відпустці, від управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора ОСОБА_2 стало відомо, що Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 169д скасований наданий йому допуск до державної таємниці, у зв'язку з наявністю у нього паспорту громадянина РФ.

Дізнавшись указану інформацію, ОСОБА_2 відразу зателефонував Люльчуку О.О. і попросив пояснити указане рішення, на що він повідомив що його у травні викликали працівники СБУ для надання додаткових пояснень і, що у них є інформація про наявність у нього паспорту громадянина РФ, але запевнив ОСОБА_2, що це все не відповідає дійсності, **будь якої інформації щодо висунення працівниками служби безпеки пропозицій про співпрацю проти його колег він йому не повідомив.**

Заступником начальника Департаменту – начальником управління правової допомоги та екстрадиції ОСОБА_1 11.06.2024 доручено ОСОБА_2 організувати вивчення обсягу документів, які перебувають на розгляді у прокурора відділу Люльчука О.О., у тому числі, що містять державну таємницю.

На підставі доручення свого керівника та отриманого рішення управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора від 11.06.2024 № 28-117вн/ДСК-24 ОСОБА_2 прийняв рішення про комісійне засідання у складі його заступника ОСОБА_3 та головного спеціаліста відділу

ОСОБА_4, за результатами якого 19.06.2024 складено акт прийому-передачі справ, які перебували на розгляді у прокурора відділу Люльчука О.О. та у подальшому були розписані на інших прокурорів його відділу.

Враховуючи можливі ризики через наявність у прокурора відділу Люльчука О.О. громадянства РФ, з метою збереження конфіденційності даних за результатами розгляду іноземних запитів, а також враховуючи наявність на розгляді у відділі численних запитів РФ про видачу осіб, і для недопущення витоку інформацію, ОСОБА_1 прийнято рішення не розписувати вхідні документи на прокурора відділу Люльчука О.О. до закінчення проведення Генеральною інспекцією Офісу Генерального прокурора службового розслідування та підтвердження або спростування інформації про громадянство РФ.

Рішенням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів за № 120зпз-24 від 21.08.2024 встановлено факт набуття прокурором Люльчуком О.О. громадянства іншої держави та направлено подання Генеральному прокурору про звільнення його з посади.

Відповідно до наказу Генерального прокурора від 13.09.2024 прокурора відділу Люльчука О.О. з 16.09.2024 звільнено із займаної посади у зв'язку з набуттям громадянства іншої держави.

Також ОСОБА_2, просить врахувати, що він не вбачає у своїх діях будь-якого обмеження гарантій незалежності прокурора відділу Люльчука О.О. визначених ст. 16 Закону України «Про прокуратуру».

До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів направлено лист з питань вказаних у зверненні Люльчука О.О.

У відповіді КДКП повідомляється, що 21 серпня 2024 року рішенням Комісії № 120зпз-24 внесено подання Генеральному прокурору про звільнення Люльчука О.О. з посади прокурора відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора.

Згідно цього рішення Комісії, відповідно до вимог частини третьої статті 27 Закону № 1697-VII прокурором Офісу Генерального прокурора може бути призначений громадянин України, який має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше п'яти років, володіє державною мовою, а також проходив базову загальновійськову підготовку або військову службу, крім осіб, визнаних за станом здоров'я непридатними до військової служби.

Відповідно до вимог пункту 6 статті 51 Закону № 1697-VII прокурор звільняється з посади у разі припинення громадянства України або набуття громадянства іншої держави.

Статтею 57 Закону № 1697-VII передбачено порядок звільнення прокурора у разі припинення громадянства України або набуття громадянства іншої держави. Прокурор у разі припинення громадянства України або набуття громадянства іншої держави звільняється з посади особою, уповноваженою цим Законом приймати рішення про звільнення прокурора, за поданням відповідного

органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів. Прокурор не може продовжувати здійснювати свої повноваження з моменту припинення громадянства України або встановлення у поданні відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів, факту набуття прокурором громадянства іншої держави.

Згідно з пунктом 7 Положення про порядок роботи відповідно органу, що здійснює дисциплінарне провадження, прийнятого всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 (зі змінами), основними засадами діяльності Комісії є верховенство права, законність, незалежність, відкритість і гласність, колегіальність, змагальність, неупередженість, об'єктивність, дотримання гарантій незалежності прокурора і презумпція невинуватості.

Оцінюючи обставини з використанням тесту «балансу ймовірностей» (який полягає в тому, що доведення факту вважається виконаним, якщо на підставі поданих доказів можна зробити висновок, що факт швидше мав місце, ніж не мав), Комісія доходить висновку, що автором клопотання надано матеріали, які містять достатні відомості, що вказують на факт набуття прокурором Люльчуком О.О. громадянства іншої держави. Водночас прокурор Люльчук О.О. лише заперечив факт отримання ним громадянства іншої держави. Заперечення Люльчуком О.О. обставин, які вказують на факт набуття ним громадянства іншої держави, Комісія оцінює як спосіб захисту. Водночас жодних доказів, які б спростовували ці обставини, Люльчук О.О. Комісії не надав. Також Комісія звертає увагу на те, що Люльчук О.О. мав достатньо часу для вчинення дій, спрямованих на спростування факту отримання ним паспорта іншої держави та інших документів, які вказують на набуття ним її громадянства.

Таким чином, Комісією встановлено факт набуття прокурором Люльчуком О.О. громадянства іншої держави.

До Департаменту кадрової роботи та державної служби Офісу Генерального прокурора направлено лист з питань вказаних у зверненні Люльчука О.О.

Департаментом повідомлено, що рішенням КДКП від 21.08.2024 №120 зпз-24 встановлено факт набуття Люльчуком О.О. громадянства іншої держави.

За результатами розгляду подання КДКП від 27.08.2024 № 07/3/2- 3178вих-24 наказом Генерального прокурора від 13.09.2024 № 1271ц Люльчука О.О. звільнено з посади прокурора відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора та органів прокуратури з 16.09.2024 у зв'язку із набуттям громадянства іншої держави на підставі п. 6 ч. 1 ст. 51 ЗУ «Про прокуратуру».

Генеральна інспекція на запит Ради прокурорів України повідомила наступне.

Відповідно до наказу Генерального прокурора від 09.04.2020 № 183, комісією Офісу Генерального прокурора 12.05.2020 проведено службове розслідування за інформацією Департаменту контррозвідки Служби безпеки України (далі - СБУ) щодо наявності у прокурора Люльчука О.О. громадянства рф, що може свідчити про вчинення ним дій, що порочать звання прокурора і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності органів прокуратури.

За результатами проведеного службового розслідування, комісією не здобуто відомостей про можливе набуття громадянства рф та отримання паспорту прокурором Люльчуком О.О.

Водночас 04.06.2024 до Генеральної інспекції надійшов лист Головного управління з протидії системним загрозам управління державою Департаменту захисту національної державності СБУ про встановлення додаткової інформації, що підтверджує факт набуття прокурором Офісу Генерального прокурора Люльчуком Олександром Олександровичем громадянства держави-агресора рф.

Під час додаткової перевірки, проведеної Генеральною інспекцією отримано фактичні дані, у тому числі результати проведення психофізіологічного дослідження із використанням поліграфу, які підтверджують факт набуття Люльчуком О.О. громадянства рф.

На підставі подання Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів від 27.08.2024 № 07/3/2-3178вих-24 Люльчука О.О. звільнено із займаної посади (наказ Генерального прокурора від 13.09.2024 № 1271ц), у зв'язку із набуттям громадянства іншої держави.

Міжнародна практика з питань незалежності прокурорів

Відповідно до висновків Консультативної ради європейських прокурорів (далі - КРЄП), поняття «незалежність» означає, що прокурори вільні від незаконного втручання у виконання своїх обов'язків з метою забезпечення повного дотримання та застосування закону і принципу верховенства права, і що вони не піддаються жодному політичному тиску або будь-якому незаконному впливу. Незалежність охоплює не лише прокуратуру в цілому, а і її конкретні органи та окремих прокурорів¹.

З практичної точки зору вищенаведене зводиться до кількох важливих принципів для реалізації такої незалежності²:

- заходи для забезпечення такої незалежності повинні встановлюватися через відповідне національне законодавство подібно до того, що стосується незалежності суддів³;
- тому статус, незалежність, порядок зайняття посад і кар'єра прокурорів, подібно до суддів, повинні чітко встановлюватися законом і ґрунтуватися

¹ Див. Висновок 13 (2018) КРЄП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 15-16.

² Див. також Справа ЄСПЛ «Ковеші проти Румунії» (*Kövesi v. Romania*), № 3594/19, п.п.91-93.

³ Висновок 13 (2018) КРЄП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ і.

- на прозорих та об'єктивних критеріях⁴;
- статус прокурорів повинен забезпечувати їхню зовнішню та внутрішню незалежність, бажано із закріпленням у положеннях на найвищому юридичному рівні та із гарантуванням їхнього застосування таким органом як Рада прокурорів, зокрема у питаннях призначення, кар'єри та дисципліни⁵. Особливо важливо забезпечити належне перебування на посаді та відповідні заходи щодо просування по службі, дисципліни та звільнення прокурорів⁶;
  - протягом кар'єри прокурорів, в тому числі при їх підборі та підвищенні, прокурорів потрібно обирати на підставі їхніх умінь, знань та етичних цінностей, вони повинні проходити належну підготовку для незалежного й неупередженого виконання ними своїх функцій з повним дотриманням етичних стандартів⁷;
  - вказівки від органів виконавчої влади щодо конкретних справ взагалі небажані. У цьому контексті потрібно заборонити вказівки про нездійснення кримінального переслідування, а вказівки про здійснення кримінального переслідування повинні суворо регулюватися відповідно до Рекомендації Rec(2000)19⁸;
  - загальні вказівки щодо пріоритетності прокурорської діяльності, оскільки вони впливають із закону, розвитку міжнародного співробітництва або вимог щодо організації служби повинні надаватися відповідно до закону письмово та у цілком прозорий спосіб⁹. Якщо вказівки прокурорам надають їхні керівники в органі прокуратури, то вони повинні бути надані у письмовому вигляді, прозоро та завжди з метою застосування закону, пошуку правди та забезпечення належного відправлення правосуддя, а також з дотриманням прав людини та основоположних свобод¹⁰;
  - статус, винагорода та ставлення до прокурорів, а також надання виділених для органів прокуратури фінансових, людських та інших ресурсів повинні відповідати, як і з ресурсами для суддів, винятковому характеру місії та конкретним обов'язкам прокурорів¹¹;
  - держави-члени повинні захищати прокурорів при виконанні ними своїх функцій і, за потреби, членів їхніх сімей та засоби до існування¹²;
  - якщо держави-члени хочуть закріпити або зберегти статус судового органу за прокурорами у розумінні Європейської конвенції з прав людини, у своїх системах адміністративної та ієрархічної організації вони повинні забезпечити, аби такий статус надавав їм усі гарантії, зокрема ті, що

⁴ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ ііі.

⁵ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ ііі.

⁶ Див. Звіт про європейські стандарти щодо незалежності судової системи: Частина II — Прокуратура, ухвалений Венеціанською комісією на 85-й Пленарній сесії (Венеція, 17-18 грудня 2010 року), п. 18; див. також Висновок 9 (2014) КРЕП про європейські норми та принципи стосовно прокурорів, п. 53.

⁷ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ іі.

⁸ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ іv.

⁹ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 34-35.

¹⁰ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 40, Рекомендації, розділ vі.

¹¹ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ xі.

¹² Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ іx.

- потрібні для незалежності¹³;
- широка громадськість і зацікавлені особи повинні на вимогу отримувати відповідну інформацію про прокуратуру та її діяльність. Одночасно прокурори повинні відігравати ключову роль у розповсюдженні такої інформації через відповідні канали та згідно із законом, забезпечуючи при цьому дотримання незалежності прокуратури, презумпції невинуватості, потреб розслідування, захисту персональних даних та інших відповідних аспектів¹⁴.
  - при виконанні прокурорами власних функцій вони і, за потреби, члени їхніх сімей та засоби існування повинні бути захищені.

Правові джерела, що підлягають застосуванню, та юридична оцінка встановлених обставин

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про прокуратуру», незалежність прокурора забезпечується, зокрема, порядком здійснення повноважень, визначеним процесуальним та іншими законами, заборонаю незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора. Здійснюючи функції прокуратури, прокурор є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску, втручання і керується у своїй діяльності лише Конституцією та законами України. Прокурор має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради прокурорів України, яка зобов'язана невідкладно перевірити і розглянути таке звернення за його участю та вжити в межах своїх повноважень, передбачених цим Законом, необхідних заходів для усунення загрози.

Враховуючи, що 25.06.2024 управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора до відома Люльчука О.О. доведено інформацію, викладену в листі Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 26/2/3-5071дск/п, згідно якої Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 04.06.2024 № 169д скасовано наданий Розпорядженням Центрального управління Служби безпеки України від 12.03.2024 № 639д прокурору Люльчуку О.О. допуск до державної таємниці через те, що він при оформленні допуску до державної таємниці, у додатку 5 до Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах і організаціях, затвердженого постановою КМУ від 18.12.2013 № 939, не вказав відомості про наявність у нього паспорта громадянина рф, чим порушив п. 1 ч. 2 ст. 23 Закону України «Про державну таємницю».

Після чого, з Департаменту кадрової роботи та державної служби Офісу Генерального прокурора направлялися прокурору відділу Люльчуку О.О. листи №07/1/1-44923вн-24 від 27.06.2024 та №07/1/1-53422вн-24 від 12.07.2024 з

¹³ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ хii.

¹⁴ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, Рекомендації, розділ vii.

переліком вакантних посад прокурорів в Офісі Генерального прокурора, які не вимагають наявності допуску до державної таємниці.

Відповідно до ч. 3 ст. 23 ЗУ «Про державну таємницю» громадянин, якому відмовлено у допуску до державної таємниці, якщо виконання трудових чи службових обов'язків вимагає доступу до державної таємниці, а переміщення на інше робоче місце чи іншу посаду неможливе, може бути в передбаченому законодавством порядку переведено на іншу роботу або службу, не пов'язану з державною таємницею, чи звільнено.

У зв'язку із вище викладеним, службові особи Департаменту кадрової роботи та державної служби Офісу Генерального прокурора надаючи прокурору Люльчуку О.О. перелік вакантних посад прокурорів в Офісі Генерального прокурора, які не вимагають наявності допуску до державної таємниці **діяли у межах своєї компетенції.**

Щодо інформації вказаної у повідомленні прокурора Люльчука О.О. про висунення працівниками Служби безпеки України йому пропозиції про співпрацю проти своїх колег, то вона нічим не підтверджується.

29.08.2024 до Київського окружного адміністративного суду звернувся прокурор Люльчук О.О., суд розглянувши у порядку письмового провадження заяву про забезпечення позову, подану до подання позовної заяви Люльчука О.О. прийняв рішення про відмову у забезпеченні позову, справа №320/40586/24.

03.09.2024 до Київського окружного адміністративного суду звернувся прокурор Люльчук О.О., суд розглянувши у порядку письмового провадження заяву про забезпечення позову в адміністративній справі за позовом Люльчука О.О. до Центрального управління Служби безпеки України, за участю третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача, Офісу Генерального прокурора, про визнання протиправним та скасування розпорядження, виніс ухвалу про відмову в забезпеченні позову, справа №320/33649/24.

Шостим апеляційним адміністративним судом 23.09.2024 розглянуто заяву Люльчука О.О. про залишення без розгляду його апеляційної скарги на ухвалу Київського окружного адміністративного суду від 29.08.2024 у справі за його заявою про забезпечення позову, поданої до подання позовної заяви, судом **задоволено частково.** Апеляційну скаргу Люльчука О.О. на ухвалу Київського окружного адміністративного суду від 29.08.2024 - повернуто апелянту, справа № 320/40586/24.

Встановлено, що на підставі подання Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів від 27.08.2024 № 07/3/2-3178вих-24 Люльчука О.О. звільнено із займаної посади (наказ Генерального прокурора від 13.09.2024 № 1271ц), у зв'язку із набуттям громадянства іншої держави.

Результати дослідження обставин та мотиви прийнятого Радою прокурорів України рішення:

Вивчивши матеріали та документи, надані заявником та підрозділами Офісу Генерального прокурора, Рада прокурорів вважає, що повідомлення Люльчука О.О. та матеріали перевірки не містять відомостей щодо можливого впливу, тиску чи втручання керівників Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора у здійснення Люльчуком О.О. повноважень прокурора.

Рада дійшла висновку, що позиція заявника та матеріали повідомлення про загрозу незалежності не свідчать про вчинення керівниками Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора дій, які становлять загрозу незалежності прокурору Люльчуку О.О. Не здобуто таких фактів під час засідання Ради.

У ході розгляду у засіданні Ради прокурорів України 28.10.2024 Люльчук О.О. висловив прохання про закриття провадження, оскільки це провадження втратило для нього значення після звільнення з органів прокуратури.

Шляхом відкритого голосування, на підставі ст. 16 ст. 65, п. 4 ч. 9 ст. 71 Закону України «Про прокуратуру», пп. 8 п. 4.1 Положення про Раду прокурорів України, затвердженого всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року (у редакції від 27.08.2024), Рада прокурорів України

ВИРІШИЛА:

1. Закрити провадження за повідомленням про загрозу незалежності прокурору відділу екстрадиції управління правової допомоги та екстрадиції Департаменту міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора Люльчуку Олександровичу розпочате за викладеними ним у повідомленні від 09.08.2024 фактами щодо дій керівників Департаменту міжнародно-правового співробітництва.

Голова Ради прокурорів України

 Анатолій ЄЖОВ